

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Organul oficial al asociației institutelor financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacțiunea și administrațiunea: Sibiu, Strada Bayer Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare □ cm. Lei 6.—

Director: **Constantin Popp.**

Redactor: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Politica economică a noului guvern. — Acordul Româno-German. — Cheltuielile de regie ale băncilor. — Cum lucrează băncile britanice. — Adunarea generală a băncii „Victoria” din Arad. — Pot fi sechestrate veniturile publice? — Cursul Valorilor la București. — „Auraria”, cassă de economii, soc. pe acții în Abrud (Prospect de emisiune). — Fabrica de sticlărie Turda s. a

Politica economică a noului guvern.

În urma demisiunii cabinetului dlui Vintilă I. Brătianu, după prelungirea cam neobișnuită a crizei, Înalta Regență a însărcinat cu formarea guvernului pe dl Iuliu Maniu.

Dl Iuliu Maniu a constituit guvernul, având de colaboratori: Dl Mihai Popovici, ministru de finanțe, Ion Mihalache, ministrul agriculturii și domeniilor, Virgil Madgearu, ministrul industriei și comerțului, Ion Răducanu, ministrul muncii, cooperăției și asigurărilor sociale. Subsecretar de stat la ministerul de domenii și agricultură este numit dl Aurel Dobrescu. Secretari generali sunt Dr. Stefan Stănescu al ministerului de finanțe, Mihail Șerban al ministerului de domenii și agricultură, Dr. Ernest Ene al ministerului de industrie și comerț.

Guvernul dlui Iuliu Maniu a fost primit cu mare satisfacție de opinia publică nu numai cea românească ci și de cea minoritară și după-cum anunță ultimele informațiuni și străinătatea privește cu simpatie noul guvern.

Intr'adevăr schimbarea regimului de-acum nu este o simplă schimbare de guvern, ci promite a fi și schimbare de sistem. Astfel că pe noi ne interesează de-aproape cari sunt concepțiile economice ale noului guvern.

Programul economic este cunoscut din trei manifestațiuni de până acum al noului guvern: declarațiunile făcute de președintele consiliului de ministri către reprezentanții presei române

și străine, declarațiunile miniștrilor cu ocaziunea preluării resorturilor și în fine declarațiunile dlui V. Madgearu, ministrul comerțului cu ocaziunea al XVI-lea congres general al Sfaturilor negustorești.

Dl Iuliu Maniu a declarat următoarele în ceea ce privește politica economică a guvernelor prezidat de D-Sa:

„Guvernul consideră că realizarea împrumutului și a stabilizării este o urgentă necesitate pentru Stat.

El va relua tratativele începute de guvernul precedent și va avea cea mai sinceră năzuință de a le duce cât mai curând la bun sfârșit.

Se va strădui să nu rămână infructuoasă munca antecesorilor săi în realizarea unui punct esențial al programului nostru politic, acela de a lichida chestiunile financiare pendinte și de a dobândi participarea capitalului străin pentru refacerea țării și a vieții sale economice.

În dorința de a da Statului rolul său ade-vărat de ocrotitor al intereselor obștești, guvernul va lua urgent toate măsurile pentru ajutorarea ținuturilor bântuite de secetă.

În conformitate cu programul său politic, guvernul va organiza mijloacele pentru intensificarea producțiunii naționale, stăruind în mod deosebit asupra acelei agricole până acum neglijată.

Primele măsuri ce se vor lua în acest scop vor fi cele privitoare la o organizare cât mai grabnică a creditului agricol.

Noul guvern va urmări o politică de consolidare a unității sufletești a națiunii întregi respectând așezămintele bune din diferite regiuni ale țării și utilizând tot ce este de valoare în el pentru binele național comun și pentru înmulțirea lor“.

Astfel s'a enunțat ca cea mai importantă și urgentă problemă: imediata încheiere a împrumutului pe lângă lichidarea tuturor chesti-

unilor financiare pendinte, pentru a putea consolida finanțele și a executa reforma monetară. În acest scop se va continua munca guvernului antecesor, prin ce se accentuează principiul *continuității în cele bune*.

Se va organiza mijloacele pentru intensificarea producției naționale și în special producția agricolă creiând în acest scop creditul agricol.

Noua direcție, cea agricolă, a fost accentuată și mai mult de dl Ion Mihalache ministrul agriculturii cu ocaziunea instalării, spunând între altele: Țara noastră este o țară de plugari; deci și arhitectura de Stat trebuie să reflecteze faceasta structură caracteristică poporului, — iind astfel sortit acest minister să devie ministerul avuției naționale.

În ceea ce privește industria și comerțul dl V. Madgearu a asigurat pe reprezentanții comerțului din ocaziunea congresului general al Sfaturilor negustorești, de libertatea comerțului, înlăturarea speculei nu prin mijloace polițienești vexatorii ci prin înlăturarea cauzelor ce au produs-o: situația economică anormală.

Se va revizui sistemul nostru vamal în sensul realizării unui protecționism rațional călăuzit de ideia favorizării dezvoltării industriei care are condiții naturale de existență și a industriei apărării naționale. Având însă continuu în vedere necesitatea de a se îlesni înzestrarea agriculturii cu utilajul necesar.

Toți miniștrii au accentuat spiritul de severă legalitate și de restabilirea liniei de demarcație între avutul statului și cel al particularilor.

Cu aceste principii s'a pus la muncă noul guvern și dacă creiarea prea multelor ministere noi și subsecretariate de stat, — după modesta noastră părere inutile, — umbresc întrucâtva începutul activității noului guvern; nu ne putem ascunde satisfacția față de actele energice de economie a guvernului: ofensiva contra automobilismului, reducerea la minimul posibil al acestui mijloc de locomoțiune atât de costisitor pentru bugetul Statului și stârpirea funcțiunilor inutile.

Sperăm că reducerea automobilelor nu se va face numai la serviciile centrale a ministerelor ci și în Țară. Nu-i județ și chiar și primării de orașe cari să nu aibe 3—4 mașini oficiale!

Deasemenea sperăm, că în vederea economiilor bugetare se vor desființa toate funcțiunile inutile, lumea producătoare va scăpa de pusderia de paraziți: tot felul de inspectori,

comisari ai guvernului etc. tot atâtea funcțiuni politice.

Guvernul actual chemat la putere în urma încrederii marilor masse populare n'are de menajat nici o clientelă politică, deci opera de purificare îi este cu atât mai ușoară.

Recunoaștem că guvernul actual a fost chemat la putere între împrejurări economice foarte grele, însă nu-i mai puțin adevărat că acest guvern se bucură de încrederea nu numai a Țării ci și a străinătății.

Li dorim noului guvern multe succese spre binele nostru al tuturor!

Acordul Româno-German.

Sâmbătă seara, la 10 Noembrie a. c., câteva ceasuri după depunerea jurământului de noul guvern, delegația română din Berlin a semnat acordul încheiat între România și Germania referitor la aplanarea chestiunilor financiare pendinte între cele două țări.

Stipulațiunile esențiale ale acordului sunt:

Germania acordă despăgubiri în sumă de 75 milioane și jumătate mărci aur, din care sumă se va achita 30 milioane și jumătate mărci aur în opt zile după ratificarea acordului, câte zece milioane mărci aur în primi trei ani, opt milioane în anul 1932 și șase milioane în anul 1933. Statul german ne pune la dispoziție o comandă de materiale în valoare de 150 milioane mărci aur garantate de Reich. Reichsbank-ul va participa la stabilizarea Leului, pe de altă parte se pune în vedere României participarea băncilor germane particulare la contractarea unui împrumut în străinătate.

În schimb România în baza acordului ia următoarele sarcini: Abrogarea cunoscutei ordonanțe din Martie 1922 prin care s'a sistat plata dobânzilor după rentele antebelice. Se va revaloriza rentele din 1913 până la 1 Octombrie 1928 cu 40%, iar până în anul 1970 cu 10%. Celelalte rente vor fi revalorizate până la finea anului 1929 cu 20% și până în anul 1970 cu 50%. România se deobligă să ridice sechestrul de pe averile supușilor germani, iar lichidările executate până în prezent rămân valabile.

Totodată guvernul român declară că prin acest acord sunt lichidate toate litigiile financiare româno-germane.

Se prevede că în scurt timp după realizarea acestui acord vor începe tratative în vederea încheierii unui tratat de comerț între România și Germania.

Rămâne de văzut dacă guvernul nu va anula, respective nu va ratifica acest acord semnat într'un mod neuzitat. Suntem siguri că guvernul va fi condus în hotărîrea sa numai de interesele Țării.

După încheierea acestui acord în scurt timp vor fi reluate legăturile economice între noi și Germania, întrerupte de atâta timp și ce a cauzat atâtea pagube ambelor națiuni.

Cheltuielile de regie ale băncilor.

Revista „Bursa“ din capitală, publică în numărul său ultim, la loc de frunte, un remarcabil articol sub titlul de mai sus.

După ce amintește de acțiunea de concentrare prin fuziuni a băncilor minoritare, cu care ne-am ocupat și noi în revista noastră, pledează și „Bursa“ pentru adoptarea și a băncilor noastre românești la noile condițiuni economice a țării, ce le va crea stabilizarea monetară în perspectivă.

Iată argumentele, ce le aduce „Bursa“ în favoarea fuziunilor:

* * *

Argumente în favoarea concentrării, prin fuziune, a băncilor sunt numeroase însă unul din cele mai puternice este raționalizarea exploatarei și cheltuielilor de regie. În nici o altă ramură de activitate nu se pune cu atâta grabă această chestiune. Stabilizarea monetară va determina o importanță mișcare a prețurilor, însă cea mai importantă se va produce în prețul banului. Nivelul de azi al dobânzilor este atât de exorbitant și de strâns legat de situația economică și financiară de azi încât nu e cu puțință, ca odată cu stabilizarea, să nu înceapă scăderea dobânzilor. Am avut, de altfel, un exemplu în primăvara anului acesta, când, sub influența binefăcătoare a stabilizării de fapt a Leului, creditul extern al țării îmbunătățindu-se, dobânzile au început să scadă odată cu îmbunătățirea ofertelor de capital străin pe piața românească.

Dar tot în faptele ce s'au petrecut atunci găsim o indicație lămurită asupra îndatoririlor de azi ale reprezentanților comerțului de bancă dela noi.

După câte ne reamintim cu toții, acțiunea pentru scăderea dobânzilor a întâmpinat o mare piedecă în costul ridicat al cheltuielilor de regie ale băncilor. Independent de îndreptățitele opuneri ale băncilor față de încercările oficialității de a impune un nivel arbitrar dobânzilor, conducătorii principalelor bănci românești au invocat cheltuielile de regie extrem de urcate, ca argument suprem în favoarea atitudinii lor. S'a arătat,

cu acel prilej, că cheltuielile de regie reprezintă, chiar și la băncile cele mai mari din România, o sarcină de 5 la sută asupra creditelor puse în circulație. Din anchete întreprinse de organizațiuni bancare, rezultă că la băncile mici aceste cheltuieli sunt, în medie de 6—8 la sută, iar la unele ajung până la 12 la sută.

Și în acest procent exorbitant de cheltuieli neproductive nu se cuprind amortizările, cari, în împrejurările de acum de criză de solvabilitate, ating cifre foarte mari la toate băncile.

Dănuirea acestei situații și după stabilizarea Leului, ar putea zădărnici mare parte din roadele așteptate dela aceasta reformă. Înainte de război, cheltuielile de regie ale băncilor mari nu depășeau, nici la noi în țară, raportul de 1—1½ la sută din creditele furnizate pieții, iar la băncile mici de-abea dacă ajungeau la 2—3 la sută.

Cum va fi dar posibil să se obțină o însemnată scădere a dobânzilor câtă vreme băncile românești își vor menține organizarea lor de azi și cheltuielile mari pe care ea o implică? Chiar dacă se va ajunge să se reducă mult chiria banului la sursă — adică la deponenți și la furnizorii străini de capitaluri — sarcina mare a cheltuielilor de regie va menține dobânda curentă pe piața noastră la un nivel mult prea ureat față de cel care e necesar însănoșării vieții economice.

Nu este admisibil ca, prin trecerea sa prin bănci, banul să se încarce cu o sarcină aproape egală rentei ce trebuie să aducă proprietarului său. Problema cere o rezolvare grabnică și prealabilă stabilizării, pentruca să înlesnească acesteia acțiunea sa binefăcătoare.

Dar, recunoscând nevoia urgentă a reducerii cheltuielilor de regie, nu ne putem sustrage obligației de a recunoaște că e mai ușor să pui problema decât s'o deslegi.

Răul ce constatăm are cauze profunde și multiple. Anii de pseudo-prosperitate din epoca de puternică inflațiune monetară și de nemărginită încredere în ridicarea imediată a economiei naționale, au împins băncile, toate, la extinderea aparatului lor administrativ cu mult peste nevoile lor reale. În afară de cheltuielile mari cu crearea și instalarea numeroaselor sucursale și organe de legătură cu întreprinderile finanțate, băncile și-au încărcat bugetul cu mari cheltuieli, prin angajarea și menținerea unui corp de funcționari care nu corespunde volumului restrâns al transacțiilor de acum. Situația este agravată de calitatea mediocră a celor mai mulți funcționari de bancă postbelici și de pretenția lor de a lucra cât mai puțin.

Alături de aceste cauze ale scumpirii cheltuielilor de regie, care privesc în special băncile

mari, trebuie să semnalăm situația creată prin înmulțirea enormă a numărului băncilor noi. Aceștia, în deosebire — fie că e vorba de bănci mici, fie că sunt bănci mijlocii — trebuie să le servească exemplul băncilor minoritare.

Dacă nu vor înțelege, din vreme, nevoia de a se uni pentruca astfel să-și poată raționaliza exploatarea și, deci, reduce cheltuielile de regie, ele vor dispărea. Noile împrejurări ce se vor produce după stabilizare nu vor mai îngădui existența suculentă a prisosului de intermediari — printre cari se numără și băncile fără capital — născut din vremurile turburi de după războiu. Este o îndatorire a celor conștiinți de avertismentul ce-l reprezintă prăbușirea câtorva bănci din categoriile specific postbelice, pentruca să pornească o acțiune energetică în vederea contopirii lor în instituții viabile. Cu cât se va realiza mai de vreme acest comandament cu atât va fi mai bine și pentru cei direct interesați și pentru economia generală.

Cum lucrează băncile britanice.

Prezidentul băncii Midland Bank din London, Reginald Mac Kenna a ținut, nu de mult o conferință, a căreia temă a fost chestiuni bancare.

A te ocupa cu chestiuni de bancă, de finanțe în general, a zis conferențiarul, este extraordinar de greu și întâmpini o sumedenie de dificultăți. Aceasta din motivul, că concepțiile curente asupra banilor sunt greșite.

De exemplu fiecare crede, că vor fi bani mai mulți dacă se face economii, decât dacă se cheltuiesc. De fapt, pentru suma totală a banilor, este irelevant dacă economisim sau cheltuim. Sau, cetind în o zi oarecare rubrica financiară a unui ziar, vom găsi probabil, un articol despre banii noștri, cari merg în străinătate sau despre banii străini, cari vin în țară. În practică însă banii noștri nu merg în străinătate și de aici, nu intră bani în țară.

Ori se va găsi explicația, că rezerva de bancnote de 56 mil. a Băncii Angliei, ce se află în tezaurerie, reprezintă o mare forță a țării.

De fapt aceasta rezervă de bancnote de 56 mil. nu servește nici un fel de scop folositor și îi stă mai mult în cale, ministrului de finanțe, la plata datoriei de stat.

Era o vreme, continuă Mac Kenna, când toată lumea credea, că soarele se învârtă în jurul pământului. Oamenii se sculau dimineața, vedeau cum răsare soarele în Ost, îi urmăreau cursul pe cer și-l vedeau cum apune în Vest. Și ziceau natural: „Este evident, soarele se învârtă în jurul pământului“.

Și a trebuit să treacă multe generații, până a pătruns și s'a generalizat părerea, că pământul se învârtă în jurul soarelui.

Concepția falsă asupra banilor își are originea în vechile idei, ce-și aveau îndreptățirea, când banii se compuneau din monete de aur, argint și aramă.

Astăzi nu mai este așa. Banii se află în preponderanță la bănci în formă de depozite (disponibilități) și bancnotele și monetele de aur, argint și aramă îndeplinesc numai o funcțiune laterală în mecanismul circulației fiduciare.

Ce sunt banii? Știm cu toții, ce înțelegem sub bani. Dacă ne ținem atât de fericii de a avea bani, ne gândim la un cont (disponibil) de bancă și la mijloacele de plată — bancnote, argint și aramă — în buzunar.

Ambele împreună, contul de bancă (disponibilul de bancă) și mijloacele de plată, formează banii și reprezintă, în totalitatea lor, puterea noastră, de a cere mărfuri și prestațiuni. Ele înseamnă puterea noastră de cumpărare.

Care este proveniența banilor? De unde vine, că la un moment dat, se află în o țară atâta și atâta monedă curentă în circulațiune și atâtea și atâtea depozite bancare?

În ce privește numerarul în circulație, trebuie bine notat, că în Anglia, cu procedeele sale severe, mijloacele de plată — moneda hârtie a tezaurului sau a Băncii Angliei sau moneda sunătoare — pot fi achiziționate numai prin cumpărare. Dacă îi trebuie cuiva mai mult numerar și are un cont la bancă, adecă are un disponibil, atunci va libera un cec asupra contului său, va merge la bancă, va schimba cecul și va primi numerar.

În acest caz însă, evident, că puterea de cumpărare a respectivului, prin contul său de bancă, s'a micșorat exact cu aceeași sumă, cu care s'a majorat puterea sa de cumpărare prin numărarea, ce a intrat în buzunarul său.

Prin aceasta, puterea de cumpărare a publicului, în general, nu a suferit nici o schimbare.

Acelaș lucru se întâmplă, dacă s'a retras numerar dela bancă și aceasta voiește să-și întregască iarăși stocul de numărare. În cazul acesta emite un cec asupra contului ei propriu dela Banca Angliei și primește dela aceasta numerar, pe care-l plătește prin reducerea contului ei la aceasta bancă, astfel că nu se face nici o circulațiune de bani efectivi, care nu s'a cumpărat. Și se cumpără, plătindu-i prin mijlocirea unui cont de bancă.

Suma totală a numerarului ce circulă de fapt în mâinile publicului englez este de aproximativ 320 mil. funți sterli.

Să cercetăm acum depozitele de bancă. Suma totală a acestora se poate evalua la rotund 2375 mil., va să zică o sumă de 7 ori mai mare decât cea a circulației de monedă efectivă, și care deja prin volumul său evidențiază importanța mai mare a banilor de depozit, ca mijloace de schimb.

Aceasta însă încă nu spune tot. Depozitele de bancă sunt mai frecvent folosite în circulațiunea de bani, decât numerarul și circulația prin depozitele de bancă se face mai repede.

Volumul depozitelor de bancă, față de volumul numerarului în circulațiune stă în raport de 7:1; ca mijloc de circulațiune însă depozitele de bancă sunt de 10 ori mai mari decât numerarul.

Cum se nasc depozitele (disponibilitățile) de bancă? S'a arătat mai sus, că numerar poate ajunge în circulațiune numai, dacă un depozit de bancă se diminuează ori viceversa.

Care este proveniența depozitelor de bancă?

Când cineva merge la o bancă ca să împrumute, să zicem 100 funți sterl., banca îl îndreptățește, în caz de aprobare a cererii, să dispună asupra ei, până la concurența sumei aprobate.

Să admitem, că debitorul emite imediat un cec asupra acelei sume și predă cecul creditorului său. Acesta are acum un cec despre 100 funți sterl. asupra băncii. Admitem, că creditorul este client al aceleiași bănci și pentru simplificare să admitem, că există numai o singură bancă. El ia cecul și-l depune la contul său, în urma cărui fapt el are la bancă un nou disponibil de 100 funți.

Precum vedem, drept rezultat a transacțiunii de mai sus, banca are acum un debitor pentru 100 funți și un deponent, proprietar de depozit, despre aceiași sumă.

Depozitele băncii și împrumuturile (creanțele) s'au majorat cu 100 funți sterl., astfel că rezultatul final al unui împrumut al băncii este majorarea depozitelor sale.

Desigur nu este ușor a urmări acele operațiuni, esența afacerilor bancare însă este, că fiecare împrumut sau fiecare cumpărare a băncii, înmulțește totalul depozitelor și fiecare vânzare sau replătire a unui împrumut micșorează aceasta, sumă totală, astfel că depozitele de bancă cresc ori scad, cu sumele, pe care deoparte băncile le cumpără sau le împrumută, iar de altă parte le vând sau le reprimesc.

Circulația depozitelor bancare atârnă deci, în parte, de acțiunea băncilor, cari împrumută sau vând, și în parte de acțiunea mușterilor (clientelei), cari iau împrumut și replătesc. În practică însă puterea băncilor are limite.

Aceasta mișcare a depozitelor trebuie privită, în general, în legătură cu comerțul. Pornind dela un oarecare moment dat, se va constata, că există, o anumită sumă de bani, în țară, și în același timp o anumită capacitate pentru a produce mărfuri și a face prestațiuni. Dacă producțiunea aceasta și suma banilor rămân constante, atunci nivelul prețurilor este stabil, indicele nu variază. Dacă se înmulțește cantitatea banilor, pe când ceilalți doi factori — producțiunea și proporția cheltuielilor — rămân neschimbați, atunci avem bani mai mulți, în proporție cu mărfurile și prețurile vor crește. Dacă din contră cantitatea de bani se reduce, atunci raportul dintre marfă și bani se deplasează pe partea cealaltă — și prețurile vor scădea.

Astfel că nivelul prețurilor depinde de raportul ce va exista, la un moment dat, între cantitatea banilor și între cantitatea mărfurilor și muncii vândute, precum și de măsura în care s'au cheltuit banii.

S'a zis deja, că băncile pot să majoreze totdeauna volumul depozitelor, prin acordarea de împrumuturi și că prin aceasta ele mărește puterea de cumpărare a publicului; băncile, ar putea deci, prin acordare continuă de împrumuturi, să urce prețurile. Tot astfel pot apăsa prețurile, dacă refuză continuu să împrumute bani și slăbesc astfel puterea de cumpărare. Mai este încă o chestiune de ordin tehnic. S'a amintit mai sus cazul când banca a dat împrumut 100 funți sterl. și a reprimit aceiași sumă ca depozit, numerarul ei a rămas deci neschimbat, depozitele însă au sporit cu 100 funți. În urma acestui fapt raportul dintre numerarul băncii și depozitele ei s'a alterat, căci este prea evident, că proporția între numerar și depozit, se reduce, dacă numerarul rămâne același și depozitele sporesc. Este însă de notat, că băncile nici când nu lasă să se reducă numerarul lor sub o anumită sumă minimală, căci se știe, că solvența unei bănci atârnă de faptul, că dispune de rezerve de numerar suficiente. Dispoziția unei bănci, de a împrumuta bani, depinde așa dar de disponibilitățile sale de numerar, adică de faptul, dacă dispune de rezerve suficiente de bani gata, în raport cu angajamentele sale de plată. Acesta este motivul pentru care o bancă condusă bine și cu afaceri bune, nu poate înmulți suma totală a banilor din țară, dacă nu dispune de numerar în plus. Din toate acestea rezultă, că băncile în chestiunile acestea nu pot proceda așa cum voiesc. Suma totală a banilor lor gata depinde de cantitatea de aur, ce intră în țară ori ese din țară.

Este adevărat, că Banca Angliei, dacă ar voi, ar putea, în mod arbitrar înmulți ori reduce

suma banilor gata, în faptă însă ea urmărește o anumită politică și după sistemul de azi suma totală a banilor gata, depinde de aurul, care intră și iese.

Deoarece populația se înmulțește și dorința factorilor chemași este de a îmbunătăți traiul vieții, trebuie înmulțită producția de mărfuri și prestațiunile și dacă este ca volumul acestora să crească, urmează, că circulațiunea banilor încă trebuie să se înmulțească. Nu poți avea un volumen de comerț mai mare — care singur poate să ajute la ajungerea unui trai al vieții mai bun în țara întreagă — dacă nu sunt bani mai mulți.

Se va face sigur obiecțiunea: ba da, este cu puțință. Aceiași cantitate de bani poate servi ca mijloc de schimb pentru o cantitate mai mare de marfă. Nu trebuie altceva decât să scadă prețurile. Dacă se ieftinesc toate, este evident că poți plăti, cu aceiași sumă de bani, o cantitate mai mare de marfă. Aceasta însemnează a cere, între împrejurările actuale, ceva imposibil. Dacă, din cauza lipsei de bani, prețurile scad, suferă prosperitatea industriei. La prețuri în scădere comerțanții nu vor face comenzi de mărfuri, fabricanții nu vor produce pentru a avea rezerve. Consecința imediată este lipsa de lucru și în legătură cu aceasta o reducere a cumpărărilor obiectelor necesare traiului vieții.

Prețurile în scădere provoacă deci lipsă de lucru și unde este lipsă de lucru și mașineria țării nu este exploatată la 100%, acolo încep să crească speșele de producție. În fiecare fabrică, a căreia instalații tehnice nu sunt utilizate complet, cheltuielile de producție rămân aceleași. Prin urmare dacă producția se reduce, cresc speșele singuraticelor articole.

Se va observa deci, în general, că pe lângă prețuri în scădere prosperitatea comercială se reduce și lipsa de lucru crește, cari dau naștere altui rău: creșterii cheltuielilor de producție, fiindcă, cheltuielile de fabricațiune au rămas la vechiul nivel.

Adunarea generală a băncii „Victoria“ din Arad.

La 10 Noembrie a. c. „Victoria“ și-a ținut pe lângă un mare interes al marelui public, adunarea sa generală, convocată pentru a aproba măsurile preconizate în vederea asanării frunței instituțiunii financiare din regiunea Aradului.

Adunarea generală a fost deschisă de dl Dr. Stefan Cicio Pop, fost ministru și membru în fostul Consiliu de administrație al „Victoriei“, saluând pe acționari cari s'au prezentat într'un

număr foarte mare reprezentând în total 21.000 de voturi.

În urmă dl Virgil Antonescu, director al băncii „Victoria“ a citit raportul Consiliului, anunțând urecarea capitalului social dela 30 milioane la 60 milioane Lei, precum și celelalte mijloace pentru asanarea institutului.

Adunarea generală a aprobat fără discuție atât urecarea capitalului social, proiectul de modificare a statutelor, cât și întreg proiectul de asanare a băncii.

Dintre acționari a luat cuvântul dl Dr. Ioan Suciu, decanul Baroului avocaților Cluj, care a accentuat importanța adunării generale de acum și a rugat pe acționari să aducă hotărâri conform intereselor lor, fiind asanarea „Victoriei“ pe deplin asigurată în urma ajutorului acordat de Banca Națională a României, Banca „Albina“ Sibiu și Banca Românească. A accentuat că greșelile din partea fostei conduceri nu se poate atribui vechiului Consiliu ci mai mult împrejurărilor economice neprielnice.

În urmă s'a ales noul Consiliu de administrație, din care fac parte: Dr. Anton Mocioni, președinte, Dr. Cornel Iancu, vicepreședinte, Ioan Vătășianu, directorul general al băncii „Albina“ Sibiu, Ionel Comșa, directorul general al Băncii Centrale pentru industrie și comerț Cluj, Dr. Mihai Mărcuș, directorul Băncii Românești Sucursala Arad, Dr. Albu Cornel, medic, Dr. Cornel Luțai, avocat, Dr. Iuliu Vicaș, medic din Arad și Axente Secula, mare proprietar din Șiria.

În Comitetul de supraveghere au fost aleși: Dr. E. Esca, directorul general al Băncii Agrare, Ioan Rebeaga, șef-contabilul băncii „Albina“ Sibiu, A. Călniceanu, contabil și Constantin, director al Băncii Românești Sucursala Arad.

Adunarea generală a dat absolutiv atât fostului Consiliu de administrație, cât și vechiului Comitet de supraveghere.

Dorim institutului „Victoria“ sub noua sa conducere refacerea cât mai repede și multă prosperare.

Pot fi sechestrate veniturile publice?

Este cunoscut că statul ce rău plătitor este și că chiar și în cazul unui proces creanțele față de Stat nu se pot încasa decât cu foarte mare greutate, deoarece legea contabilității publice, conform jurisprudenței de până acum, — nu admite contra statului execuțiunea silită așa cum este reglementată de legea execuțională față de persoanele particulare.

În curând însă Înalta Curte de Casație s. II a statornicit — după săptămâni de deliberare — o jurisprudență de extraordinar interes juridic și obștească în materia valorificării pretențiilor particularilor contra statului.

Procesul e următorul:

D. I. Mihali din Ludoșul Mureșului dobândind hotărâre definitivă judecătorească în contra administrației C. F. R. spre a i se plăti suma de Lei 600 mii, — drept daune pentru invaliditatea suferită în urma și din cauza faimosului accident de cale ferată petrecut acum câțiva timp în preajma băilor Felix, — a pus în executare sentința.

A făcut cu alte cuvinte ceea ce se face contra oricărui debitor: sechestrul, scoatere în vânzare, etc... asupra singurei instituții aparținând căilor ferate, din împrejurimi, adică asupra casieriei gării Oradea unde a pus sub pecetea cassa de fier, i a forțat apoi ușile, conform legii și cu paza tuturor formelor legii, i-a ridicat conținutul și i l-a pus apoi sub recipisă la Cassa de depuneri și consemnațiuni.

Contra acestei urmăririi judiciare direcția regională C. F. R. a făcut contestație. Și a susținut că sumele aflate în cassele gării aparțin căilor ferate și nu pot fi prin nici o măsură judiciară urmărite, sechestrate, etc. Iar contestația s'a admis.

De astădată însă s'a împotrivit creditorul reclamant, dl adv. Ioan Bedler, care a obiectat că instanța nu poate face distincție între avutul unui particular și acela al statului (în raporturile lui cu terții), nici între urmăririle pornite contra unor particulari sau contra statului — fiindcă nici legea nu face această distincție; în fața ei persoane sau instituții publice sau private sunt deopotrivă egale și fără privilegiu.

A mai susținut deasemenea că în cassa de fier a gării Oradea — gară aparținând debitoarei C. F. R. — descoperind, urmărind și sechestrând suma ce i se cuvenea, prin efectul sentinței definitive și executoriu dobândite, nici un fel de teorie sau text nu poate suprima sumii caracterul ei de „venit urmăribil“ ce-l are necontestat și prin proveniența lui ea și prin destinația lui.

Înalta Curte a admis recursul creditorului.

A casat fără trimitere hotărârea atacată.

Și a confirmat astfel actul de executarea căilor ferate prin sechestrarea veniturilor surprinse de portărel în cassa de fier a gării Oradea.

Noi salutăm cu satisfacție această jurisprudență care este meritată, — dacă se va menține, — să întărească creditul atât de sdruncinat al statului, la sdruncinarea căruia a contribuit foarte mult calitatea statului de prost plătitor.

Cursul Valorilor la București

la 15 Noembrie 1928.

EFECTE

	Dob. anuală	Cursul
Rentă 1913 original	4 ¹ / ₂	180—200
Rentă 1913 duplicate	4 ¹ / ₂	97—100
Scris Rurale	5	60— 60 ¹ / ₂
Scris Urb. București	5	57— 57 ¹ / ₂
Scris Urb. Iași	5	55 ¹ / ₂ — 56
Comuna București	4	60— 65
Comuna București	5 ⁰ / ₁₀	70— 75
Imprumutul Național 1916	5	74— 76
Imprumutul Unirii 1919	—	64 ¹ / ₂ — 65
Imprumutul Refacerii 1920	5	64 ¹ / ₄ — 64 ¹ / ₂
Renta împrumutării	5	60 ¹ / ₄ — 61
„ 1903 original	5 ⁰ / ₁₀	140—150
„ 1903 duplicate	5 ⁰ / ₁₀	90— 95

BĂNCI

	Val. nom.	Cursul
Banca Națională	500	12350—12700
Marmorosch Blank & Cie	500	1500—1520
Românească	500	1110—1120
„ pui	500	980— 990
De Scont	500	420— 430
Comerc. Română	500	1800—1850
Credit Român	500	1240—1250
Generală	500	770— 780
Viticola	500	470— 480
Comerț Craiova	500	1000—1025
Com. Ital. și Rom.	500	770— 780
Albina Sibiu	500	1100—1150
Carpaților	500	400— 410
Franco-Română	500	330— 340

ASIGURĂRI

Dacia-România	2000	7200—7300
Națională	500	1100—1150
Generală	500	2800—2900
Agricola	500	1100—1150
Steaua României	500	950—1000
Prevederea	200	290— 300
Soc. Urania	1000	2200—2300

PETROLIFERE

Steaua Română	500	1950—1970
Astra Română	500	3500—3525
Speranța opt.	500	1450—1500
Speranța pui	500	850— 900
Petrol Blok	500	420— 430
Petrolul Rom. opt.	500	1000—1020
Petrolul Rom. (pui)	500	550— 560
I. R. D. P. opt.	500	565— 575
I. R. D. P. III vărs.	500	450— 460
Concordia	250	1800—1850
Creditul Minier	500	1350—1360

DIFERITE SOCIETĂȚI

	Val. nom.	Cursul
Reșița	500	980—900
C. Tramv. Buc.	500	1170—1190
Govora-Călimănești purtător	200	250—260
Govora-Călimănești nom.	200	250—260
Cartea Românească	500	400—410
Creditul Technic purt.	500	480—490
Creditul Technic nom.	500	480—490
Letea opt.	500	1080—1100
Clădirea Românească	500	920—930
Mica ex. cup.	500	725—730
Carpatina	500	1000—1050
Credit Industrial	1000	1010—1020

MONEDE EFECTIVE

Dolari	165.50—166.—
Sterline	810—815.—
Lirete	8.75— 8.78
Cor. cehe	4.91— 4.95
Franci francezi	6.55— 6.60
Franci belgieni	4.58— 4.62
Franci elvețieni	32.00— 32.25
Mărci germane	39.60— 39.80
Zlofi	18.25— 18.75
Șilingi austr.	23.50— 23.70
Pengő	29.00— 29.25
Dinari	2.90— 2.93
Leva	1.22— 1.24
Drachme	2.13— 2.16
Lire otomane	86— 87.—
Napoleon	650—660.—

„AURARIA“

casă de economii, societate pe acți în Abrid.

Emisiunea IV.

Prospect de emisiune.

În conformitate cu hotărârea adunării generale ordinare din 2 Aprilie 1928 și în baza autorizațiunii primite de la Mtn. de Ind. și Com. sub Nr. 76.129—1928 pentru urcarea capitalului de la 300.000 Lei deocamdată la 1.000.000 Lei, emitem următorul

PROSPECT

1. Pe lângă cele 3000 acțiuni vechi în valoare nominală de 300.000 Lei se mai emit încă 7000 bucăți acțiuni în valoare de 700.000 Lei, adică 100 Lei bucăta, cari apoi împreună se vor preschimba, cumulate câte cinci, în acțiuni de câte 500 Lei nominal, conform operațiunilor de mai jos:

2. Acționarilor vechi li se vor atribui de fiecare acțiune veche două acțiuni noi de câte 100 Lei în mod gratuit, a căror cost se va acoperi din

prețul realizat prin vânzarea unor imobile, prin ceea ce capitalul se întregeste la suma de 900.000 Lei. De fiecare acțiune se vor plăti 10 Lei cheltueli de emisiune.

3. Din restul de 100.000 Lei se vor atribui acționarilor vechi cu prioritate pe prețul de 100 Lei plus 10 Lei cheltueli de emisiune, atâtea acțiuni, ca numărul acțiunilor vechi și noul împreună să fie divizibil cu 5. Acționarilor vechi, cari nu uzează de acest favor, li se vor răscumpăra acțiunile vechi și cele atribuite nedivizibile cu 5 pe prețul de 100 Lei fiecare acțiune.

4. Acțiunile neatribuite sau răscumpărate conform punctelor anterioare se vor atribui acționarilor vechi, putând opta fiecare după acțiunile vechi și atribuite în valoare de 5000 Lei, acțiuni în valoare de 500 Lei pe prețul de 500 Lei plus 50 Lei cheltueli de emisiune.

5. Asupra atribuirii acțiunilor eventual desemnate conform operațiunilor de mai sus, va hotărâ Consiliul de administrație, fixându-se prețul lor la 100 Lei bucăta plus (10 Lei pentru acționari, 70 Lei pentru neacționari) cheltueli de emisiune, având Consiliul de administrație dreptul de liberă selecționare a acțiunilor suprasemnate.

6. Toate plățile conforme cu acest prospect se vor efectua într-o singură sumă până mai târziu în ziua de 10 Decembrie 1928, până la care dată se vor retrimite Institutului și declarațiile de subscriere și se vor depune și acțiunile vechi împreună cu talonul și cuponul de pe anii 1929 și următorii la casa Institutului. În schimbul acțiunilor depuse, atribuite optate și plătite se vor extrada deocamdată titluri provizorii. Plăți făcute pentru acțiuni neatribuite se vor restitui în cursul lunii Decembrie 1928 fără dobândă.

7. Acțiunile din emisiunea aceasta nu participă la dividendă anulului 1928 ci numai începând cu anul 1929, dar plățile făcute se vor fructifica cu o dobândă de 10% din ziua vărsării.

8. Sumele vărsate ca cheltueli de emisiune se vor întrebuiți la acoperirea cheltuelilor împreunate cu aceasta emisiune, iar restul se va vărsa la fondul de rezervă.

Din ședința ținută la 6 Noembrie 1928.

Consiliul de administrație.

FABRICA DE STICLĂRIE TURDA S. A.

Căutăm pentru angajare momentană
contabili români,
absolvenți de școala comercială superioară sau Academie.

Se recere necondiționat cunoașterea perfectă a limbii germane eventual și maghiară.

Ofertele, în cari se vor arăta pretențiunile de salariu, însoțite de copia certificatelor de studii și praxă, se vor înainta Direcțiunii Fabricicii.

Direcțiunea.